

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง: ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อโอกาสและเสถียรภาพการค้าการลงทุนด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรของนักลงทุนไทยในแขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในยุคประชาคมอาเซียน

ผู้วิจัย: สุภาวดี ขุนทองจันทร์ Thanongsai Soukhamthat และภูษิต ภูเจริญ

คำสำคัญ: (1) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม (2) โอกาสการค้าการลงทุน (3) เสถียรภาพการค้าการลงทุน (4) การเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร (5) นักลงทุนไทยในแขวงจำปาสัก

การสร้างโอกาสและเสถียรภาพการค้าการลงทุนด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรของนักลงทุนไทยในแขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในยุคประชาคมอาเซียน มีปัจจัยหลายอย่างเข้ามาเกี่ยวข้อง งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาลักษณะด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการค้าการลงทุนด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรของนักลงทุนไทยในแขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในยุคประชาคมอาเซียน (2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อโอกาสและเสถียรภาพการค้าการลงทุนด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรของนักลงทุนไทยในแขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในยุคประชาคมอาเซียนและ (3) เพื่อศึกษานโยบายด้านเศรษฐกิจ และการส่งเสริมการลงทุนตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของลาวระยะ 10 ปี (พ.ศ. 2559 - 2568) ที่เอื้อต่อการส่งเสริมการค้าการลงทุนด้านเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร ประชากรเป้าหมายเชิงปริมาณคือ ผู้ประกอบการลาวที่จับคู่ธุรกิจ เกษตรกรผู้ผลิตในระบบพันธะสัญญา เจ้าหน้าที่รัฐของแขวงจำปาสัก เจ้าหน้าที่รัฐของไทย และนักลงทุนไทย ภายใต้กิจกรรมการดำเนินงานการเกษตรแบบมีพันธะสัญญาครั้งที่ 11 และการจับคู่ธุรกิจครั้งที่ 7 ระหว่างไทย-ลาว ปี พ.ศ. 2558 รวมทั้งสิ้นจำนวน 194 ราย เลือกประชากรทั้งหมด จากนั้นเลือกประชากรจำนวน 18 ราย จาก 194 ราย เพื่อมาให้อข้อมูลเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติเชิงพรรณนา โดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ การสร้างสมการพยากรณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์และจัดกลุ่มเนื้อหา ผลการศึกษาปรากฏว่า

1. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่ประกอบด้วย การจ้างแรงงาน การลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ นโยบายเกี่ยวกับการลงทุนในภาพรวมของลาว การผลิตในระบบพันธะสัญญา เป็นปัจจัยที่ส่งผลเชิงบวกต่อนักลงทุนไทย ถึงแม้จะมีค่าเฉลี่ยรองจากปัจจัยด้านวัฒนธรรมและสังคมก็ตาม แต่ถือว่า

ค่าเฉลี่ยที่อยู่ใน “ระดับมาก” ที่เป็นมุมมองของผู้เกี่ยวข้องที่สะท้อนมาจากระดับการปฏิบัติของนักลงทุนไทยให้ปรากฏแก่ผู้เกี่ยวข้องในแขวงจำปาสัก

2. ปัจจัยด้านสังคม ที่ประกอบด้วยเมืองคูมิตรอย่างไม่เป็นทางการระหว่างอุบลราชธานีของไทยกับแขวงจำปาสักของลาว การฝึกอบรมพัฒนาแรงงาน ความรับผิดชอบต่อสังคมที่มากกว่ากฎหมายกำหนดเพราะเป็นความรับผิดชอบต่อสังคมที่ปฏิบัติด้วยจิตสำนึกในการเป็นผู้ให้ในฐานะที่มีศักยภาพมากกว่าถือเป็นความโดดเด่นของนักลงทุนไทย เป็นปัจจัยที่ส่งผลเชิงบวกต่อนักลงทุนไทยมีค่าเฉลี่ยอยู่ใน “ระดับมาก”

3. ปัจจัยด้านวัฒนธรรมประกอบด้วยกฎระเบียบและประเพณีทางการค้า แนวปฏิบัติที่ดีในการสร้างการยอมรับโดยสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานตามเขตส่งเสริมการลงทุน เพื่อประโยชน์ในเชิงสาธารณะ ที่นักลงทุนไทยได้เรียนรู้และปฏิบัติร่วมกันมานานผ่านการแก้ปัญหาและฝ่าฝืนอุปสรรคจนเกิดเป็นวัฒนธรรมการค้าการลงทุน เอื้อให้เกิดประโยชน์ ทั้งที่ในระยะแรกอาจต้องเริ่มต้นจากที่กฎหมายกำหนดก่อน จากนั้นเมื่อมีศักยภาพทางธุรกิจมากขึ้น มีผลกำไรที่เกิดจากการค้าการลงทุนมากขึ้น การแบ่งปันจึงเกิดจากความต้องการเป็นผู้ให้อย่างแท้จริงทำให้เห็นผลในระยะยาว สะท้อนภาพลักษณ์ที่ปรากฏให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรม จึงเป็นปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน “ระดับมาก” และมากกว่าปัจจัยด้านสังคมและปัจจัยด้านเศรษฐกิจ จากมุมมองของผู้เกี่ยวข้องที่รับรู้จากการปฏิบัติของนักลงทุนไทย

4. โอกาสการค้าการลงทุนเป็นปัจจัยทางบวกที่จะเกิดผลดีต่อนักลงทุนไทย พบว่าตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อโอกาสการค้าการลงทุนในแขวงจำปาสักประกอบด้วยตัวแปรด้านเศรษฐกิจ (การจ้างงาน) ตัวแปรด้านสังคม (การฝึกอบรมพัฒนาแรงงาน ความรับผิดชอบต่อสังคม) ตัวแปรด้านวัฒนธรรม (กฎระเบียบและประเพณีทางการค้า แนวปฏิบัติการสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสามารถพยากรณ์ได้ (ร้อยละ 38.2)

5. เสถียรภาพการค้าการลงทุนเป็น สถานการณ์ที่ส่งผลดีต่อเนื่องจากโอกาสการค้าการลงทุนที่ส่งผลในระยะยาวต่อนักลงทุน ตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อเสถียรภาพการค้าการลงทุนในแขวงจำปาสัก ประกอบด้วยตัวแปรด้านเศรษฐกิจ (การจ้างงาน) ด้านสังคม (ความรับผิดชอบต่อสังคม) ด้านวัฒนธรรม (กฎระเบียบและประเพณีทางการค้า แนวปฏิบัติการสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสามารถพยากรณ์ได้ (ร้อยละ 32.4)

6. นโยบายด้านเศรษฐกิจ และการส่งเสริมการลงทุนของลาวตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของลาวระยะ 10 ปี (พ.ศ. 2559-2568) เป็นปัจจัยเอื้อที่ส่งผลโดยตรงต่อโอกาสการค้าการลงทุนด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรของนักลงทุนไทย ในยุคประชาคมอาเซียน เนื่องจากลาวมุ่งเน้นการเสริมสร้างบรรยากาศการค้าการลงทุน จึงปรับปรุงกฎหมายการลงทุนเป็นระยะเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ โดยนักลงทุนต่างชาติหรือนักลงทุนไทยต้องศึกษา และติดตามกฎหมายการลงทุนของลาวอย่างรอบด้าน เพราะการเปลี่ยนแปลงกฎหมายการลงทุนเป็นได้ทั้งโอกาสและอุปสรรคหากนักลงทุนไม่ได้ศึกษาและทำความเข้าใจให้ดี

กล่าวโดยสรุป การลงทุนด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรของนักลงทุนไทยใน
 แขวงจำปาสัก เป็นไปตามกรอบความร่วมมือประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในการอำนวยความสะดวก
 ด้านการค้าการลงทุนให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจร่วมกันของภูมิภาค โดยมีปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่เกิด
 จากการจ้างงาน ปัจจัยด้านสังคมที่เกิดจากการพัฒนาแรงงาน ความรับผิดชอบต่อสังคม และปัจจัย
 ด้านวัฒนธรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ในกฎระเบียบและประเพณีทางการค้าของนักลงทุนไทย ตลอดจน
 มีแนวปฏิบัติที่ดีในการสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานที่สะท้อนภาพลักษณ์ของการเป็นผู้สนับสนุนจาก
 นักลงทุนไทยที่สื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้องรับรู้ เป็นปัจจัยที่ช่วยทำให้เกิดโอกาสการค้าการลงทุนและส่งผลต่อ
 เสถียรภาพการค้าการลงทุนในระยะยาวของนักลงทุนไทยในแขวงจำปาสัก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 ก่อให้เกิดประสิทธิภาพของการแลกเปลี่ยนทรัพยากรในลักษณะการไหลเวียนของสินค้า บริการ การ
 ลงทุนที่ได้ประโยชน์ร่วมกันทั้งไทยและลาว อย่างไรก็ตามนักลงทุนไทยจะต้องใช้ทุนทางการเงินสูงใน
 การแลกเปลี่ยนทุนทรัพยากรทางการเกษตร โดยการชำระภาษีตามที่กฎหมายลงทุนกำหนดและ
 ชำระภาษีตามที่กฎเกณฑ์สังคมกำหนด เพราะภาษีทั้งสองประเภทส่งผลโดยตรงต่อโอกาสและ
 เสถียรภาพทางการค้าการลงทุนในยุคประชาคมอาเซียน

ABSTRACT

Title: Economic, Social, and Cultural Factors influencing Investment Opportunity and Stability of Agricultural Investment and Agricultural Industry of Thai Investors in Champasak, Lao P.D.R. in the ASEAN Community

Authors: Supawadee Khunthongjan, Thanongsai Soukhamthat, Puchit Pucharoen

Key words: (1) Economic, social, and cultural factor; (2) trading and investment Opportunity; (3) trading and investment stability; (4) agriculture and agro-industry; (5) Thai investors in Champasak

In the age of ASEAN Economic Community (AEC), there are various factors that involve in building trading and investing opportunity and stability by Thai investors operating business in Champasak, Lao P.D.R. This study purports to (1) investigate economic, social, and cultural dimensions which facilitate agricultural and agro-industrial trade and investment of the Thai investors in Champasak, Lao P.D.R. in the AEC context; (2) to examine relationships of economic, social, and cultural dimensions which influence trading and investing opportunity and stability of the Thai investors who operate agricultural and agro-industry in Champasak in the AEC; and 3) to investigate national policies on economic and investment promotion defined by the 10 year Laos' Economic and Social Development Plan (2016-2025) which facilitate agricultural and agro-industrial trade and investment.

Quantitative target population of this research includes Laotian entrepreneurs under contract farming matchmaking, Laotian authorities in Champasak, Thai authorities, and Thai investors under the 11th Contract-farming Contract and the 7th Business Matching between Ubon Ratchathani, Thailand and Champasak, Lao P.D.R. in 2015. There are total 194 participants, and 18 of them are sampled for collecting qualitative data. The utilized research tools are questionnaires and interview forms. The collected data is analyzed by descriptive statistics including frequency, percentage, average, standard deviation, multiple regression analysis, and equation of forecast. The qualitative data is analyzed by content analysis and grouping of contents methods. Results of this research reveal that:

1. Economic factor; employment, foreign investment, Lao investment policies, contract farming production are positive factors for the Thai investors. Although the average value shows that the economic factor is secondary to the cultural one, the value is rated

“Good” This value reflects a viewpoint of the practical Thai investors shown to stakeholders in Champasak.

2. Social factors; unofficial twin-cities of Ubon Ratchathani and Chapasak, labor development and training, social responsibility beyond legal regulation which relies more on senses of contributors with more economic capability are counted as prominent attributes of the Thai investors. Thus, this social factor is positive to the Thai investors as it is rated **“Good”** level.

3. Cultural factors; trading regulations, well acceptance built through building infrastructures in investment promotion zones are influential. The Thai investors have been learning and practicing according to those regulations and public facilities, also have been solving problems and working through obstructions until they mutually acquire culture of trade and investment that are eventually beneficial to them. At the first stage, they have to start with legal regulations, and later they develop more economic capability- increase more gains, then the investors share their benefits. Such contribution then yields them long term benefits of trade and investment. This characteristic of the Thai investors are concrete by way that it is a reflected through viewpoint of the stakeholders towards the Thai investors’ practices. Thus this cultural factor is rated higher than economic and social factors at **“Good”** level.

4. For the Thai investors, there is positive trading and investing opportunity. This study reveals that forecasting variables that affect trading and investing opportunity in Champasak are: economic variable (employment), social variables (labor development and training, social responsibility), and cultural variable (legal regulations and trading customs, building infrastructure). These variables are statistically significant at 0.05 and forecasted 38.2 percent.

5. Trading and investing stability is continuously positive to the Thai investors in a long term. The forecasting variables that influence trading and investing stability include economic variable (employment), social variables (labor development and training, social responsibility), and cultural variable (legal regulations and trading customs, building infrastructure). These variables are statistically significant at 0.05 and forecasted 32.4 percent.

6. Economic policies and the investment promotion defined by the Lao National Economic and Social Development Plan (2016-2025) directly promote the Thai investors’ opportunity on agricultural and agro- industrial trade and investment in the AEC. This is a result of Laotian government focuses on building trading and investing atmosphere as the government periodically amends investment regulations to suit investment situations.

Therefore, the Thai as well as other foreign investors need to study and follow changes of the Lao investment regulations in all aspects, due to the fact that the regulation amendments might mean to be either opportunity or obstruction depending on how well the investors comprehend them.

In summary, the investment on agriculture and agro-industry of the Thai investors in Champasak is practiced based on the AEC cooperation framework by which the members facilitate trade and investment that aim for the regional development. The influential factors emerged from economic factor of employment, social factors of labor development, social responsibility, and cultural factors resulted from ways that the Thai investors have learned about the legal regulation and trading customs. Moreover, infrastructure building supported by the Thai investors is positively perceived by the stakeholders. Thus, those factors promote long term trading and investing opportunity and stability of the Thai investors in Champasak. The influential factors lead to effectiveness in terms of good, service, and investment flow which are beneficial to both Thailand and Lao P.D.R. However, the Thai investors need to invest with high cost for agricultural resource exchange as they pay official tax defined by the legal regulations and 'social tax' required by the Lao society. Both kinds of 'taxes' do affect trading and investing opportunity and stability in the AEC.